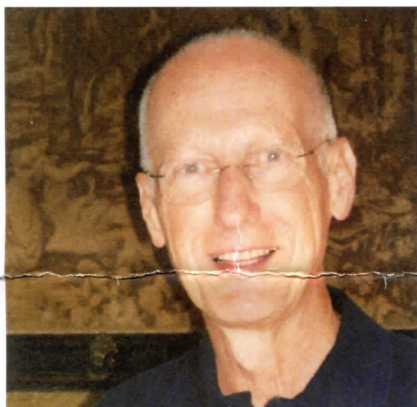

UR JANNES SYNVINKEL

Efter tre år som ordförande för SFK avgår jag nu från denna post. För mig har dessa år varit både givande och stimulerande. Direkt krävande var det intensiva förberedelsearbetet inför det nordiska krigsbarnsmötet i maj 2007 på Frostavallen, tillika RFK:s 15-årsjubileum. Lyckligtvis blev arrangemanget lyckat och minnesvärt. I den snart sjuåriga verksamhet jag själv kan överblicka framstår det fortfarande som en verklig höjdpunkt. Många av Er, som varit medlemmar i SFK betydligt längre än jag själv, några alltsedan starten 1992, har säkert även tidigare lyckade arrangemang i gott minne.

Styrelsearbetet har varit trivsamt. Var och en har effektivt och entusiastiskt tagit på sig de anförtrodda uppgifterna. De olika arrangemangen har avlöppt väl och stämningen i föreningen har varit god. Jag är övertygad om, att vår nye ordförande Soini Andersson kommer att bli alldeles utmärkt och jag ser fram emot många ytterligare år som aktiv medlem i vår fina förening. Den djupa gemenskap, som vår unika bakgrund skänker oss, gör vår verksamhet inspirerande och meningsfull. Soini och den nya styrelsen önskas all framgång!

Jean Cronstedt

Jean Cronstedt

HEJ ALLA KRIGSBARN OCH STÖDMEDLEMMAR!

Vid senaste årsmötet fick jag det hedrande och ansvarsfulla uppdraget att bli ordförande i SFK. Jag har suttit med i styrelsen som suppleant i en period och fått en liten inblick i hur föreningen fungerar. Vi har kunnigt och duktigt folk i styrelsen. Detta var avgörande för mitt beslut att acceptera erbjudandet som ordförande och att Janne fortfarande finns med i styrelsen är en styrka för oss alla.

Ta över denna post efter Janne blir naturligtvis inte lätt men tillsammans ska vi göra vad vi kan för att fortsätta i den trivsamma anda som råder i föreningen. När jag kom med i SFK första gången kände jag mig riktigt välkommen och det kändes att jag kommit rätt. Samma känsla fick min hustru Tuulikki när hon kom med som stödmedlem.

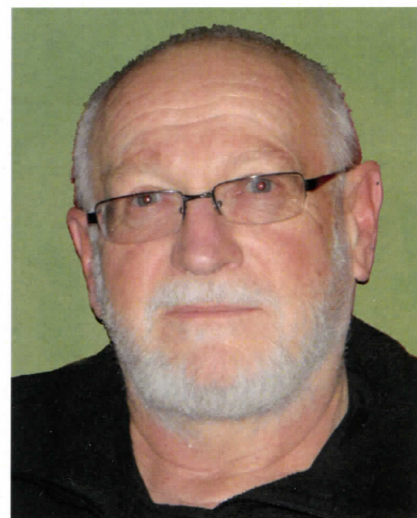
Vi känner att en sådan här förening verkligen behövs, särskilt nu i mogen ålder när man börjar tänka mer på sin bakgrund. Tidigare i livet har man varit fullt sysselsatt med egna familjen och sin yrkesverksamhet och inte funderat så mycket på detta.

EN KORT BESKRIVNING NÄR OCH HUR JAG BLEV KRIGSBARN.

Jag är född i norra Finland i Pudasjärvi församling 1939 i febr. månad. Pudasjärvi ligger ungefär mitt emellan Uleåborg och Kuusamo. Mitt hem låg i en liten by som heter Jukua, 8 mil norr om Pudasjärvi.

1942 i slutet på juni blev vi skickade till Sverige. Vi var fyra syskon, Annikki, Pentti, Olavi och jag Soini som lillebror. Vårt finska efternamn är Vähäkuopus. När vi kom till Sverige och den obligatoriska läkarundersökningen där, blev jag skild från mina tre syskon och fick åka till Ågrenska konvalescenthemmet, söder om Göteborg. Detta på grund av min dåliga hälsa.

Mina tre syskon placerades i Tyringe hos olika familjer. Ingen kände till att det fanns ytterligare ett syskon. Så småningom kunde min storasyster göra sig förstådd och tala om att hennes lillebror var försvunnen. Lottachefen i Tyringe, Helga Hedse (Penttis blivande adoptivmor) spårade upp mig och

såg till att även jag hamnade hos en familj i Tyringe. Åtta månader senare kom jag dit. Jag kände inte igen mina syskon med en gång och jag talade bara finska som dom redan nästan glömt bort. Efter ett tag kom jag ihåg dem en efter en. Först mindes jag min äldre bror och kastade mig om halsen på honom och skrek: Pentti, Pentti!

En otrolig glädje och lycka att träffas igen. Det blev så att vi fick stanna kvar alla fyra i Tyringe och växte in i det svenska samhället. Att vi är finnar har aldrig gått ur oss, fastän vi blev svenska medborgare.

Våra finska föräldrar och sedermera sex nya syskon i Finland har vi känt till och haft kontakt med särskilt när vi blev äldre och skaffat oss egna familjer. Det tog tio år innan vi träffade våra riktiga föräldrar, dom besökte oss i Tyringe 1952. Första gången jag kom till mitt födelsehem var sommaren 1955, jag hade några vaga minnesbilder därifrån. Hemmet och husen var precis som jag mindes med de var så otroligt små, jag hade ju minnet från en treårigs perspektiv.

1954 började jag arbeta på ett tryckeri i Tyringe och sedan dess är jag den grafiska branschen trogen. Sedan 1978 som egen företagare. Förra året skickade jag en ansökan om att erhålla Finskt medborgarskap. Jag väntar otåligt på detta så att livscirkeln blir sluten.

Soini Andersson, ordförande

I DETTA NUMMER:

Jannes och Soinis ledare	1
Ny styrelse, nya medlemmar, Årsmöte SFK	2
Orvar Nilsson, till minne	3
Meddelanden	4
Möte Tollarps Bibliotek	4

ÅRSMÖTE SYDSVERIGES FINSKA KRIGSBARN

Årsmötet hölls i Eslövs Medborgarhus den 18 mars 2009.

Många medlemmar och stödmedlemmar kom till årsmötet. Av 74 anmälda deltog 69 st.

Det är glädjande och helt fantastiskt med ett så stort intresse. Bara att konstatera: "Vi behövs".

En förening med en genomsnittsalder på 70 år och som bara ökar i antal är enastående.

Avgående ordförande Jean Cronstedt hälsade de närvarande välkomna. Han gladdes både åt det stora antalet mötesdeltagare och att kunna hälsa 8 nya medlemmar välkomna samt förklarade mötet öppnat.

Till att leda dagens förhandlingar valdes Tapani Rossi, som på ett ledigt och kunnigt sätt ledde oss genom dagens ärenden.

En ordf. skulle väljas, "Janne" hade avböjt omval. Soini Andersson valdes som ny ordf. Janne hade lovat att stanna kvar i styrelsen och blev även invald som suppleant.

Mycket bra för styrelsen att få behålla honom kvar som styrelsemedlem.

Två styrelseledamöter hade också avböjt omval Leila Virtanen och Lena Strömberg.

Vi kommer säkert även i fortsättningen att ta del av deras erfarenhet i förbättringsarbetet.

Alla punkterna avklarades i rask takt av dagens ordf. och själva årsmötet kunde avslutas med en behövlig och god matpaus i Medborgarhusets restaurang.

Vid matborden var det en hög och glad stämning när alla skulle bekanta sig med varandra. Det är en av de viktigaste punkterna på våra möten att utöka vänkretsen och utbyta erfarenheter om vår bakgrund som dominerar alla dessa samtal.

Även måltidspausen har ett slut så vi samlades åter i möteslokalen för att lyssna till dagens Gäst, Katarina Vastamäki, som har skrivit en bok om sin far. "MIN PAPPA - ett krigsbarn".

Katarina berättade engagerat om sin pappa Mikko när han kom till Sverige som krigsbarn. Det var många saker som vi krigsbarn kände igen men det är ändå lite olika. Vi har ju inte alla upplevt det på riktigt samma sätt. Vidare berättade hon om den starka känsla som fanns mellan henne och pappan. Det är många frågeställningar som hon belyste i sitt intressanta föredrag. Vi fick även ställa frågor till henne under tiden.

Ett stort tack för den fina föreläsningen. Boken fanns också till försäljning, Katarina fick skriva många dedikationer i sina böcker.

Som ett minne från SFK fick hon ett ex av Tapani Rossis bok "Räddade till livet".

Efter detta var det tid att avtacka de avgående styrelseledamöterna Leila Virtanen och Lena Strömberg med blommor för deras mångåriga arbete i styrelsen. Tack ska ni ha!

Sedan blev det avgående ordf. Jean Cronstedts tur att avtackas för sin treåriga period som ordförande. Tack för ditt stora engagemang i föreningen som vi även i fortsättningen kommer att få glädje av.

Sedan överlämnades klubban till nye ordföranden som tackade för det hederfulla uppdraget och lovade att efter bästa förmåga leda föreningen tillsammans med medlemmarna.

Mitt första uppdrag blev att avsluta mötet och be den nya styrelsen stanna kvar en stund för att konstituera sig.

Soini Andersson

1955, jag hade några vaga minnesbilder därifrån. Hemmet och husen var precis som jag mindes med de var så otroligt små, jag hade ju minnet från en treårings perspektiv.

1954 började jag arbeta på ett tryckeri i Tyringe och sedan dess är jag den grafiska branschen trogen. Sedan 1978 som egen företagare.

Förra året skickade jag en ansökan om att erhålla Finskt medborgarskap. Jag väntar otåligt på detta så att livscirkeln blir sluten.

Soini Andersson, ordförande

NYA ORDINARIE MEDLEMMAR REGISTRERADE I VÅR FÖRENING:

Raimo Svensson	Killeberg
Majja Håkansson	Ängelholm
Raija Hansson	Helsingborg
Lars Gismar	Malmö
Hellevi Gripvall	Åhus
Pentti Sorsa-Nilsson	Simrishamn
Pertti Kestola	Klagstorp
Toivo Sankilampi	Höör

STÖDMEDLEMMAR SOM REGISTRERATS:

Kerstin Franke	Urshult
Gösta Stéen	Fredriksdal
Gunilla Bohlin	Ödåkra
Rolf Larsson	Helsingborg
Bonde Nilsson	Glimåkra
Karl Sjöberg	Asarum

STYRELSEN:

Ordförande:

Soini Andersson, Tyringe, nyval 1 år

Ledamöter:

Irja Berggren, Trelleborg, 1år kvar.

Veikko Bern, Trelleborg, 1 år kvar.

Liisa Haraldsson, Falsterbo, 1 år kvar.

Laila Rydzén, Lomma, omval 2 år.

Birgitta Berg, Harlösa, omval 2 år.

Markku Juntunen, Arlöv, omval 2 år

Timo Haapanen, Hässleholm, nyval 2 år.

Suppleanter: 1 år

Alpo Persson, Markaryd.

Jean Cronstedt, Trelleborg.

Revisorer: 1 år

Berndt Jönsson, Hörby.

Seppo Sjöberg, Kristianstad.

ORVAR NILSSON

Orvar Nilsson avled 21 december 2008, fyra månader före sin 90-årsdag. Begravningen skedde 16 januari i födelsestaden Halmstad. Söndrums lilla 1500-talskyrka var fullsatt och lyste vackert i vintersolen. I blomsterprakten syntes kransar från både Finlands och Sveriges försvarsmakt. Den sista hälsningen från oss krigsbarn i Sverige utgjordes av en krans i granris. De blåvita och blågula banden hade texten Sydsveriges Finska Krigsbarn och Riksförbundet Finska Krigsbarn. Vid minnesstunden på Heagård läste jag, på anmodan av Orvars änka Nanna, upp kondoleansbrevet från Brita Stenius-Aarniala och Centraförbundet för Krigsbarnsföreningarna i Finland: "Tack Orvar, för att Du kämpade sida vid sida med våra pappor. Vi hedrar Ditt minne." Britas ord gav uttryck för vår, från barnaåren bevarade, enkla och naturliga syn på dem, som under kriget försvarade oss.

Orvar Nilssons bok När Finlands sak blev min gavs ut av Schildts förlag i Finland hösten 2002. Några månader senare skickade jag honom min recension av boken i Fritt Militärt Forum och bifogade ett exemplar av min egen memoarbok. Det visade sig, att Orvar varit helt ovetandes om existensen av föreningar för finska krigsbarn i Sverige. I ett brev skrev han: "Min spontana reaktion säger mig, att våra två organisationer bör samarbeta, där så kan ske". Kontakten mellan Svenska Finlandsfrivilligas Minnesförening, som Orvar då ännu var ordförande för, och Sydsveriges Finska Krigsbarn var etablerad och växte snabbt. De av oss, som våren 2005 deltog i den högtidliga invigningen av krigsbarnsmonumentet i Haparanda-Torneå, fick där lyssna till Orvars och två finska veteraners fängslade berättelser. De flesta av oss minns även hans mycket uppskattade föredrag i maj 2007 vid det nordiska krigsbarnsmötet på Frostavallen. Där fick Orvar för första gången någonsin uppleva en stående applåd. Upplevelsen gav den gamle krigaren tårar i ögonen!

Mindre känt är, att Orvar Nilsson redan våren 1945 utgav diktsamlingen Krigsminnen, som han i Haparanda förärade mig ett dedicerat exemplar av. Den första dikten Minnen lyder:

*Jag velat samla mina minnen
till hyllning åt den tappre finnen
som vapenbroder var.
Må bilderna jag tar
ock glädja våra svenska sinnen.*

*Jag vill ock hylla egen skara
som delade vår broders fara
som kämpade och stred
i samma gråa led
för Finlands vara eller icke vara*

*De rader nu min penna skriver
åt kära vänner jag dem giver
med tack för tid som var
för många svunna dar.
I hjärtat gömda de förbliver.*

Orvar Nilssons insatser som svensk frivillig i Finlands överlevnadskamp under andra världskriget står inristade i historiens minnestavlor. Hans livsgärning lever hedrat kvar i våra hjärtan!

Jean Cronstedt

Fotot: Efter invigningen av krigsbarnsmonumentet i Haparanda 2005: Helena Hernberg, Orvar Nilsson och Gerd Cronstedt.
Foto: Jean Cronstedt

Sammanställning av mitt besök på Tollarps Bibliotek den 9 mars, där Birgitta Södervall höll en föreläsning om Finska Krigsbarn.

Birgitta är statsvetare, fil.lic. och bor i Träne. Hon har ett djupt intresse och stor kunskap om människor i Östersjöområdet.

Vi var ca 45 åhörare och lokalen var därmed fullsatt.

Temat var: Snäll, lydig och tacksam, som var den tidens uppfostringsideologi.

Birgitta inledde sin föreläsning med att återge en händelse, som utspelade sig i hennes klass i en skola i norra Sverige. Det handlade om en pojke, som hette Matti, ett finskt krigsbarn. Han blev ofta mobbad av andra elever och ropen: Finnjavel, ekade på skolgården. Matti hade en yvig, blond kalufs och lite böjd kroppshållning.

En dag när barnen satt med sin lärarinna i skolbespisningen, fick de plötsligt se en mus springa över golvet. Lärarinnan rusade förskräckt ut i skolans kök och barnen följde efter. Hon klev raskt upp på en stol

och drog ihop sin kjol tätt kring benen. Då kliver Matti fram och trampar helt sonika ihjäl musen. Sedan tar han tag i musens svans, öppnar ytterdörren och slänger ut musen genom dörren.

Lärarinnan kliver ner från stolen, lägger armen om Matti och de går tillsammans med de andra eleverna tillbaka till bespisningen. Matti blir förlägen över denna vänlighet som plötsligt visas honom och hela han växer både kroppsligt och emotionellt.

Birgitta berörde i sin föreläsning många av de saker som vi tagit upp i vår egen granskning och sammanställning om de Finska Krigsbarnen. Hon visade några åskådliggörande diabilder under kvällen och talade bl.a. om:

- Krigsläget
- Sympatier från Sverige
- Evakueringar
- Levnadsförhållanden
- Vetenskapliga undersökningar, m.m.

Det gavs också tid för frågor från åhörarna och vi var tre Finska krigsbarn, som berättade kortfattat om när vi kom till Sverige, varför vi kom och hur vi upplevde detta samt hur vi haft det i fosterhemmet och

även i landet Sverige, där vi stannade kvar efter vår förflyttning under och efter kriget.

De flesta i publiken hade haft kontakt med finska krigsbarn under skoltiden och kände även familjer som tagit hand om barn. Föreläsningen avslutades med en gemensam fikastund och möjlighet gavs att ytterligare ventilerat ämnet för kvällen.

Bengt och jag hade känslan av att denna måndagskväll var väl tillvaratagen och vi åkte hem till Åhus som nöjda och glada medlemmar i Sydsveriges Finska Krigsbarnsförening.

Carina Johannesson

Planerade möten under 2009.

Nästa möte kommer att äga rum i juni. Förberedelser pågår.

Ålagille kommer att anordnas i höst.

Julfest har vi som vanligt vid jultiden. Meddelanden kommer att skickas ut till medlemmar när tid och plats har spikats. Söndering pågår.

Ett nytt mynt har givits ut, valören är 1,- kr.

På baksidan av myntet finns en text runt ytterkanten som lyder:

Den underbara sagan om ett land på andra sidan hafvet. Sverige 1809 - 2009 Finland.

Mittendelen är streckad i täta och gle-sa fält med streck.

Ha en skön sommar!

MEDLEMSBLAD NR 38 FÖR SYDSVERIGES FINSKA KRIGSBARN

.....

Carina Johannesson
Manne Måns Väg 3
296 38 ÅHUS
Tele: 044-24 79 73

KOM IHÅG!!

Medlemsavgiften för 2009 är:

Ordinarie medlemmar: 175:-

Stödmedlemmar: 75:-

Avgiften insättes på vårt postgiro: 134419-1